

підприємства.

Вивчивши спеціальну літературу з обліку дебіторської і кредиторської заборгованості, нами сформульовано основні завдання їх обліку, а саме: якісне, достовірне і повне інформаційне забезпечення управлінців різних рівнів щодо стану розрахунків з дебіторами і кредиторами; забезпечення оперативного контролю щодо виконання договорів; контроль за вчасним погашенням заборгованості на підприємстві та за виникненням сумнівної та безнадійної заборгованості; порядок формування резерву сумнівних боргів; якісне, достовірне та повне інформаційне забезпечення управлінців різних рівнів щодо стану розрахунків з дебіторами та кредиторами; забезпечення оперативного контролю щодо виконання договорів.

Використання комп'ютерної техніки є важливою умовою покращення обліку. В наслідок цього відбуваються значні зміни до організації бухгалтерського обліку, з допоміжного засобу обчислювальна техніка перетворюється на визначальний фактор організації обліку.

Застосування комп'ютерів дало б змогу автоматизувати робоче місце бухгалтера що значно покращувало б інформаційне забезпечення органів управління; посилення контролю за дотриманням встановлених норм і лімітів, економією і раціональним витрачанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів; створення сприятливих умов для інтеграції збору, обробки і використання даних.

Одноразові стратегічні рішення можуть бути засновані на будь-якій інформаційній базі, навіть у традиційній системі бухгалтерського обліку. Однак, достатньо мати регулярний та систематичний збір стратегічно важливої інформації, щоб говорити про стратегічний управлінський облік. Його характерною особливістю є існування систематичної інформаційної підтримки при прийнятті стратегічних рішень. [2]

Отже, діяльність підприємств, організацій, установ значною мірою залежить від виникнення дебіторської та кредиторської заборгованості. Стан розрахунків у будь-який момент їх існування характеризується як і дебіторською так і кредиторською заборгованістю. Перевищення норм будь-якої із заборгованостей має негативний вплив на фінансовий стан підприємства. Тому правильна організація обліку забезпечуватиме упорядкування інформації, прозорості то достовірності даних розрахункових операцій.

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / Ф.Ф. Бутинець. – Вид. 3-тє, [перероб. та доп.]. – Житомир: Вид-во ЖІТІ, 2001. – 672 с.

2. Маруцак Л. Концептуальні основи формування інформаційних потоків стратегічного управлінського обліку [Електронний ресурс] / Леся Маруцак, Ольга Павликівська // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2015. – Вип. 2 (13). – С. 237-244. – Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15mlasuo.pdf>.

3. Чебанова Н.В. Бухгалтерський фінансовий облік : навч. посібн. / Н.В. Чебанова.

О.О. Кусторовська, О.В.Юрків, Н.В.Яськевич

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Одним з важливих складових ефективності діяльності будь-якого підприємства незалежно від його форми власності та виду діяльності є адекватне, своєчасне, впорядковане інформаційне забезпечення. У системі управлінської діяльності інформація стала більш важливим ресурсом, ніж матеріальні, енергетичні, трудові та фінансові ресурси. Відповідно, великого значення набувають методи обробки й використання інформації, а також технічні засоби, завдяки яким стало можливим перетворення інформації у важливий виробничий ресурс.

Значний вклад в дослідження проблем теорії та самого поняття «облікової інформації» внесли такі вчені: Ф.Ф.Бутинець, В.В.Сопко, Я.В.Соколов, В.Г.Швец, Н.М.Лисенко, Г.Г.Кірейцев, М.А.Вахрушина, С.Ф.Голов, та інші науковці.

Скажімо Я.В.Соколов, вважає обліково-аналітичну інформацію фундаментом при прийнятті управлінських рішень і пояснює її як нові знання про об'єкт управління, що дозволяє формувати управлінські рішення, як міру ліквідації невизначеності в управлінській системі та впорядковане відображення дійсності[1].

На думку О.Н.Шуть, управлінська облікова інформація, вона виступає як засіб зниження невизначеності і ризиків, що сприяє реалізації певної мети управління підприємством [4].

Н.М.Лисенко зазначає, що «облікова інформація є продуктом інформаційної системи управління, які постійно пристосовуються до потреб економіки»[2].

Виходячи з вищезазначеного, можна сказати, що в наукових колах поняття «облікова інформація» тлумачиться, зазвичай з врахуванням загального розуміння терміна «інформація».

Інформація - невідємна частина системи управління.

Рис. 1. Поділ економічної інформації на підприємстві.

Складовою економічної інформації є облікова інформація якій характерна виробничо-господарська діяльність підприємства. Інформація відрізняється різноманітністю та великим обсягом, складністю та простотою обробки.

Облікова інформація є центром економічної інформації підприємства. Це пов'язано з тим, що така інформація точніша, оперативна, достовірна і всебічна за будь-яку іншу. Вона показує зв'язки підприємства з навколишнім середовищем, так і його внутрішню структуру, також надає можливість розподіляти права виконавців та їхню економічну ефективність.

При цьому облікова інформація відповідає принципам, які наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Принцип	Характеристика
Багатократність використання	Можливе багаторазове використання інформації
Штучність	Коли інформацію створюють люди, тобто вона не виникає сама по собі
Концентрація	Вона опирається тільки на сутєві ознаки.
Цілеспрямованість	Коли інформація відповідає певним завданням.
Аналітичність	Тобто здатність надавати не лише зафіксовані в документах дані, а ще додаткові та підсумкові.

В наш час, вся суть облікової інформації проявляється під час управління, яке направлюється на вироблення, прийняття та практичну реалізацію управлінських рішень, які є необхідними для зміни стану господарської і фінансової діяльності. Саме через управлінські підрозділи підприємства виконують покладені на них функції.

В основу системи управлінського обліку покладено інформаційну систему, яка використовує вхідну інформацію та відповідні процеси з метою отримання результатів, що відповідають точно визначеним шляхом управління.

Інформація із джерел бухгалтерського обліку при всіх етапах ведення господарської діяльності завжди виступала основою для прийняття управлінських рішень. Поява одного із підвидів обліково-аналітичної системи – стратегічного управлінського обліку – виявилась корисною та зручною, оскільки він дозволяє зосередитись на стратегічних перспективах діяльності підприємства. Важливим є розуміння ролі та місця стратегічного управлінського обліку в процесі стратегічного управління. Всюди це поняття розглядається як основна сполука справжнього зв'язку між стратегічним та загальним управлінським обліком. Такі показники можуть бути використані в якості основи для побудови нової концепції стратегічного управлінського обліку. [3]

Інформація із джерел бухгалтерського обліку при всіх етапах ведення господарської діяльності завжди виступала основою для прийняття управлінських рішень. Поява одного із підвидів обліково-аналітичної системи – стратегічного управлінського обліку – виявилась корисною та зручною, оскільки він дозволяє зосередитись на стратегічних перспективах діяльності підприємства. Важливим є розуміння ролі та місця стратегічного управлінського обліку в процесі стратегічного управління. Всюди це поняття розглядається як основна сполука справжнього зв'язку між стратегічним та загальним управлінським обліком. Такі показники можуть бути використані в якості основи для побудови нової концепції стратегічного управлінського обліку.

Загальна сукупність усієї інформації на підприємстві ділиться за двома ознаками:

1. Інформація, яка потрібна для ефективного управління підприємством. Вона необхідна внутрішнім користувачам для забезпечення оперативного та поточного управління. До цієї інформації відносять дані про реалізацію продукції та витрати на виробництво.

2. Інформація в якій відображається поточний фінансовий стан підприємства, структуру та величину активів та джерел їх формування, розмір залучених до обороту фінансових та матеріальних фінансових ресурсів за певний період.

Отже, в сучасних умовах інформація є значною цінністю, вона дозволяє економно та раціонально використовувати ресурси для виробництва продукції завдяки впровадження нових технологій, досягнень науки й техніки. Найважливішою складовою інформаційного забезпечення підприємства є система обліку, вона виявляє і відображає факти підприємницької діяльності підприємства та узагальнює показники його економічної діяльності, які використовують у своїй роботі керівники та менеджери підприємства в процесі ефективного управління. Тому роль обліку як основної системи інформаційного забезпечення управління в теперішній час є особливо важливою.

1. Соколов Я. В. *Основи теорії бухгалтерського учета* / Я. В. Соколов. – М. : Финансы и статистика, 2005 – 496 с.

2. Лисенко Н. М. *Облікова інформація в системі управління підприємства (на прикладі житлово-комунального господарства)* / Н. М. Лисенко // *Формування ринкових відносин в Україні*. – 2005. - № 9(52). – С. 62-68.

3. Маруцак Л. *Концептуальні основи формування інформаційних потоків стратегічного управлінського обліку [Електронний ресурс]* / Леся Маруцак, Ольга Павликівська // *Соціально-економічні проблеми і держава*. – 2015. – Вип. 2 (13). – С. 237-244. – Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15mlasuo.pdf>.

4. Шуть О. Н. *Информация как экономический ресурс : [Электронный ресурс]*. / О. Н. Шуть // *Экономика России: основные направления совершенствования*. – 2005. - № 7. – Режим доступа : <http://www/cfin.ru>.